
S U S R E T I

Glasilo Društva hrvatsko-češkoga i slovačkoga prijateljstva
Broj 1 Zagreb, lipnja '92

*Stovani prijatelji,
pred Vama je prvi broj glasila Društva
hrvatsko-češkoga i slovačkoga prijateljstva,
kojeg namjeravamo povremeno izdavati radi
međusobnog obavještanja, pa očekujemo i
Vašu suradnju. Nadamo se da će jačanjem
našega Društva, posebice financijskim, ovo
glasilo ponuditi kvalitetne sadržaje za dogradnju
puta prijateljstva, a i sam naziv "SUSRETI"
iskazuje želju za istinskim postizanjem svekolike
spoznaje o kulturnim, gospodarskim i inim
tijekovima života triju bliskih naroda.*

Urednici

OSNIVAČKA SKUPŠTINA DRUŠTVA HRVATSKO-ČEŠKOGA I SLOVAČKOGA PRIJATELJSTVA

Osnivačka skupština je održana 22. veljače 1992.g. u prostorijama Muzeja Mimara, u nazočnosti 305 osoba. Skupštinu su pozdravili brojni uzvanici i gosti. Društvu su uručeni i prvi darovi, a na kraju službenog dijela održan je i kraci umjetnički program.

Iz tijeka Skupštine

Nazočne je pozdravio u ime Inicijativnog odbora *dr Zvonimir Kotarac* i u kraćem izlaganju pojasnio nastanak ideje o osnivanju Društva. Dvije odvojene skupine, od kojih su jednu činili pretežito Hrvati a drugu Česi i Slovaci, okupile su se oko jednog inicijativnog odbora s ciljem da se pridonese razvoju kulturnih, umjetničkih, znanstvenih, ali prije svega gospodarskih i drugih dostignuća hrvatskog, češkog i slovačkog naroda. Naglasio je, da će život Društva biti određen onim što mislimo i koje interese u njemu nalazimo pojedinačno, a da su promjenama u objema zemljama, stvoreni su uvjeti za pozitivne misli i rad na zajedničkoj dobrobiti. Osvrnuo se i na događaje rata u kojem se našla Hrvatska i pomoć prijateljskog nam naroda

Ceske i Slovačke. Ovo Društvo bit će most između Čeha i Slovaka u Hrvatskoj i Hrvata u Českoj i Slovačkoj.

O povijesnim vezama Hrvata, Čeha i Slovaka govorio je *prof. Predrag Jirsak*.

Naglasio je da hrvatski narod, tj. hrvatski kulturni, politički i gospodarski prostor, s bratskim Česima i Slovacima vezuju brojne tradicijske sveze. To slijedi već iz same historiografske činjenice da su ova tri naroda dijelila zajednički usud u istoj državnoj zajednici, Habsburškoj Carevini, tijekom četiri stoljeća. No, veze potječu i iz najranije nam poznatih vremena, iz doba zajedničkog polaganja temelja pismenosti i književnosti, kao učenika svete braće Konstantina-Cirila i Metodija. Na prijelomu 8. i 9. stoljeća, udareni su temelji vlastite buduće državnosti. Stoga su i na pristupnici našem Društvu, sučelice postavljeni kralj Tomislav i knez Vclav. Obje ove krunjene glave ljudi su istoga narastaja, tj. vladali su u isto vrijeme. Manje je poznato da je baš Vclavova majka, nakon dvorskoga prevrata, zacijelo s viđenijim ljudima dvora, potražila i našla utočište u Hrvata. S druge pak strane, na poziv Karla IV, a s dopuštanjem pape Klementa VI, u 14. stoljeću redovnici-benediktinci iz Dalmacije, Hrvatske i Bosne, odlaze u Prag, a upotrebljavahu jezik staroslavenski i pismo glagoljsko. Treća ilustracija povijesnih korespondentnosti jesu Matija Gubec i stotinjak godina mlađi subrat u buntu, slovački pučki vođa Juraj Janošik. Obojica kao simboli težnje za slobodom, nalaze se na drugoj verziji naše pristupnice. Potom je naveo i mali egzot-podatak iz povijesti crkve u Hrvata tj. da je prvi biskup zagrebačke biskupije, utemeljene 1094.g. bio Duh, podrijetlom Slovak. Nadalje, ustvrdio je da povijest tih srednjoeuropskih Slavena obiluje jasnim analogijama poput nesretnog kraja pobune plemstva u Bijeloj Gori i Wiener Neustadtu, ali i međudjelovanju kultura. S tim u svezi spomenuo je Augusta Senou, Stjepana Radica, Jirija Wolкера, Josefa Horu, Karela Konrada i Martina Kukučina. U novije doba, nakon nacionalnih katastrofa 1938., 1948. i 1968., Česi i Slovaci su potkraj 1989., odlučno, kolektivnom gestom "baršunaste revolucije" odbacili stran im i neprimjeren model kulturnog i gospodarskog života. Hrvatima je to uspjelo koji mjesec kasnije. Nasreću, sva tri naroda danas punim jedrima plove vodama europskoga političkog pluralizma. Na kraju je naglasio želju ovoga Društva, kojega danas osnivamo, da zbližavanje i što prisnija suradnja triju, povijesno toliko bliskih, naroda u kulturi i gospodarskom životu bude dugoročnim radnim programom.

Potom su riječ dobili gosti i uzvanici, a nakon toga Skupština se glasovanjem izjasnila o prihvaćanju Statuta, Programskih osnova rada i Proračuna za 1992.godinu, te izabrala Predsjedništvo i Nadzorni odbor.

Uzvanici i gosti

Generalni konzul ČSFR dr Igor Furdik, član Česke vlade dr Jaromir Novotny, poslanik Českog narodnog vijeća dr Vclav Šplíhal, potpredsjednik Vlade RH dr Mate Granic, pomoćnik ministra inozemnih poslova RH dr Bohumil Bernásek, ministar za iseljeničtvo RH dr Zdravko Sančević, legenda Vukovara dr Vesna Bosanac, predstavnici Saveza Čeha i Slovaka u RH, Česke besede, Norveškog društva, Poljskog društva i Zagrebačkog sveučilišta.

Iz riječi uzvanika i gostiju

Dr Mate Granic je istakao da su korijeni prijateljstva hrvatskog, českog i slovačkog naroda duboki, a da izviru iz istog civilizacijskog kruga. Nakon 45 godina jednopartijskog sustava, ovi narodi grade demokraciju, pa je naglasio postojanje spremnosti za dograđivanje bilateralnih odnosa obiju država. Hrvatska će Vlada poštivati manjinska prava Čeha i Slovaka, kao i svih ostalih naroda u Republici. Pripadnost srednjoeuropskoj kulturi podloga je za svekoliku suradnju, posebice znanstvenu i privrednu. U okviru racionalnih interesa ovo Društvo, smatra, predstavlja kamen temeljac za unapređivanje odnosa, te mu je zaželio uspješan rad.

Dr Vesna Bosanac zahvalila je na pozivu i dala punu podršku osnivanju ovoga Društva, te istakla prijateljstvo Čeha, Slovaka, Hrvata i ostalih naroda kao najpotrebniji oblik komuniciranja i zajedničkog života u demokratskoj Hrvatskoj. Smatra da se ne smije zaboraviti Vukovar i njegove žrtve, među kojima su uz Hrvate i Česi i Slovaci, odnosno pripadnici 22 nacije koji su živjeli na području toga grada. Naglasila je potrebu zauzimanja za postivanje ljudskih prava, te oslobađanje zarobljenika iz logora u Srbiji i s okupiranog teritorija Hrvatske putem svih humanitarnih organizacija u zemlji i inozemstvu.

Leonora Janotova, predsjednica Saveza Čeha i Slovaka u RH, pozdravila je skupštinu na hrvatskom jeziku, a potom nastavila na českom. Poseban značaj pridala je riječi prijateljstvo, koja upotunjena pravim sadržajima treba biti osnovni motiv našeg sveukupnog življenja. Izrazila je zahvalnost vladama Česke i Slovačke

Republike, koje su ugostile oko 2.000 djece češke i slovačke manjine iz Hrvatske i četiri mjeseca im pružile utočište. Pozvala je Društvo da uputi apel nadležnima u ČSFR i Republici Hrvatskoj za pružanje zaštite i spašavanje pripadnika Slovačke manjine koji su izloženi stradanjima od okupatora i njihovih trabanata. Na kraju je ponudila Društvu punu suradnju sa Savezom Čeha i Slovaka u RH.

Dr Jaromír Novotný, član Češke vlade, zahvalio je na vrijednoj ideji o osnivanju Društva, te zaželio uspjeh u radu. Pročitao je i pozdravno pismo Predsjednika Vlade češke republike gospodina Petra Pitharta: "Našli ste se danas, Hrvati, Česi, Slovaci da potvrdite dugogodišnje prijateljstvo osnutkom institucije, koja će i nadalje podupirati i inicirati razvoj ovih odnosa. Ovaj korak je svakako rezultat teških ratnih mjeseci koje smo zajedno sa Vama proživljavali. Želio bih našim narodima da se osjećaji i djelotvorna ljudska pripadnost prikažu i u boljim budućim vremenima." Ujedno je obavijestio nazočne da je predstavnik Vlade RH pozvan u posjet ČSFR, koji je planiran već polovicom mjeseca ožujka.

Dr Vaclav Šplíhal, poslanik Českog narodnog vijeća, pozdravio je Društvo osobno, u ime Českog narodnog vijeća i gospođe predsjednice Dagmar Burešove, uz želju za daljnjom suradnjom i razvijanjem svih vrijednosti prijateljstva i ljubavi.

Dr Zdravko Sančević, ministar za iseljenišтво RH, osvrnuo se i na pitanje hrvatske manjine u ČSFR, te je zaželio da ovo Društvo i na tom planu bude uspješno za što je ponudio pomoć i suradnju.

Dr Bohumil Bernášek, pomoćnik ministra za inozemne poslove RH, pozdravio je nazočne i sam čin osnivanja Društva u ime ministarstva, ali je u daljnjem svom obraćanju skupštini govorio u osobno ime. Zadovoljan je što se obrazuje nestranačko društvo u kojem želi surađivati i čiji član želi biti. Zahvaljuje se na prijateljskom prihvaćanju českog i slovačkog naroda u Hrvatskoj, uz želju da se to prijateljstvo i suživot nastave na obostrano zadovoljstvo. Napominje da manjine u Hrvatskoj ne postavljaju pitanje svojih prava u novoj, demokratskoj državi, a izuzetak čine samo Srbi. Naglašava, stoga, da se niti jedan čovjek manjinskog naroda u Hrvatskoj, osim tog izuzetka, nije borio protiv hrvatske države, pa tako ni Česi i Slovaci, već naprotiv stali su u njenu obranu i time istakli svoju lojalnost državi i demokraciji.

Mate Relja, filmski režiser iz Zagreba, predložio je želju sibenskog pjevačkog društva "Kolo" da bude kolektivan član ovoga Društva, a temeljem do sada ostvarenih dobrih i prijateljskih odnosa na kulturnom polju.

Prvi darovi

Plaketas likom českog lava, rad češke narodne radinosti - dar Českog narodnog vijeća, uručio je g. Šplíhal.

Dvije monografije Praga - dar Češke vlade, uručio je g. Novotný.

Donatori

Organizaciju Skupštine podupri su svojim donacijama: Muzej Mimara, tvornice "Josip Kraš" i Badel 1862, Cvjećarna Knapic, tvrtka CRO-LIFE iz Praga i Generalni konzulat ČSFR u Zagrebu.

Umjetnički prinos dali su Franjo i Dalibor Paulik, te Dragan Milivojević.

Donatorima i umjetnicima Društvo se pismeno zahvalilo.

Sredstva javnog priopćavanja

Rad Skupštine pratila su i o njoj izvjestila sredstva javnog priopćavanja, te je na taj način omogućena spoznaja o tom događaju diljem domovine, što je rezultiralo i brojnim naknadnim upitima zainteresiranih za djelovanje u Društvu.

IZ STATUTA DRUŠTVA

Društvo je nestranačka društvena organizacija, koja djeluje na području RH. Može osnivati ogranke.

Ciljevi: unapređivanje i poticanje suradnje između RH i ČSFR na kulturnom, znanstvenom, gospodarskom, socijalno-humanitarnom, sportskom i drugim poljima, ustanovljeni Programskim osnovama Društva.

Članstvo: redovni član može biti svaki punoljetni državljanin Republike Hrvatske na temelju pismenog zahtjeva (pristupnice); prijatelji Društva mogu biti sve fizičke i pravne osobe koje žele surađivati na ostvarivanju ciljeva Društva, ali bez prava odlučivanja

Tijela Društva: Skupština, Predsjedništvo i Nadzorni odbor.

IZ PROGRAMSKIH OSNOVA RADA

Osnovna je uloga Društva davanje prinosa razmjeni kulturnih, umjetničkih, znanstvenih, gospodarskih i drugih civilizacijskih dostignuća hrvatskog, českog i slovačkog naroda. Društvo posebno: pomaže sirenju informacija o

Hrvatskoj u CSFR i obratno; priprema predavanja, izložbe, filmske i kazališne predstave, stručna predavanja, savjetovanja i konferencije; objavljuje publikacije i edicije namijenjene javnosti i svome članstvu; potpomaže i uspostavlja gospodarske, turističke, studentske, sportske i druge prijateljske veze i odnose među dvjema zemljama. Radi ostvarivanja ovih zadataka Društvo ustanovljuje različite oblike svoga djelovanja (sekcije, skupine, odjele i ad hoc tijela) u kojima se odvija aktivnost članstva.

O RADU PREDSEDNIŠTVA DRUŠTVA

Predsjedništvo djeluje u sastavu: predsjednik prof. Zlatko Stahuljak, dopredsjednici prof. Predrag Jirsak i dr Zvonimir Kotarac, tajnica Vlatka Banek, zamjenik tajnice Tomislav Filipan, i članovi dr Zorislav Bobuš, dr Dubravka Dorotić-Sesar, Tomo Gelo, Božidar Grubišić, dr Dubravko Klabučar, Krešimir Orlović, Zdravko Pošta, Ing. Zdenko Prochaska, Krešimir Sykora i Milivoje Žugic.

Do kraja mjeseca svibnja Predsjedništvo je održalo ukupno 5 sjednica, uglavnom se baveći rješavanjem pitanja neophodnih za ustroj Društva u skladu sa zakonskim, statutarnim i programskim odrednicama. S tim u svezi obavljen je čitav niz zadataka, a ovom prigodom ističemo dovršene poslove:

-Društvo je odobren upis u Registar društvenih organizacija RH, rješenjem Ministarstva pravosuđa i uprave od 13. ožujka 1992.g.

-Izrađeni su pečati Društva

-Društvo je razvrstano po djelatnosti i dobilo svoj matični broj prema obavijesti Republičkog zavoda za statistiku od 27.04.1992.g.

-Zaključen je Ugovor o novčanom depozitu po viđenju sa Zagrebačkom bankom dd

-Rješenjem SDK Hrvatske, Podružnica Zagreb, od 29.04.1992. otvoren je ziro račun Društva broj 30102-678-83840

-Usvojena je Odluka o upisnici i članarini za 1992.g. Upisnina iznosi 100 HRD, a mjesečna članarina 60 HRD. Studentima, umirovljenicima, prognanicima i pripadnicima HV odobrava se plaćanje članarine umanjene za 25%. Članarina se uplaćuje na ziro račun ili blagajnici Društva gđi. Jarmili Hanuska

-Donesena je odluka, u skladu s člankom 9. st. 3 Statuta, o prijemu sibienskog pjevačkog društva "Kolo" u članstvo kao prijatelja Društva

-Donesena je Odluka o zastupanju Društva. Suglasno članku 3. Statuta Društvo zastupa predsjednik Zlatko Stahuljak, a u slučaju njegove spriječenosti jedan od dopredsjednika: Predrag Jirsak ili Zvonimir Kotarac.

-Sačinjen je analitički spisak prikupljenih pristupnica i na temelju iskazanih interesa, a u skladu s člankom 15. Statuta i usvojenih Programskih osnova rada, donesena je odluka o ustanovljenju osam sekcija Društva i utvrđeni su njihovi voditelji

-Pokrenuta je inicijativa za osnivanje ogranaka društva izvan Zagreba. Pismeni upiti upućeni su u Šibenik, Dubrovnik i Bjelovar, a usmeni kontakti su uspostavljeni s Daruvarom, dok se s Osijekom i ondje osnovanim Društvom slovačkog prijateljstva očekuje suradnja. Za kontakte i sva pitanja u svezi s osnivanjem ogranaka zaduženi su članovi Predsjedništva g. Krešimir Sykora i g. Milivoje Žugic.

-Upućena su pisma zahvale premijeru češke Vlade dr Petru Pithartu i predsjednici Češkog narodnog vijeća gđi. Dagmar Burešovej.

-Data je preporuka za sudjelovanje g. Mate Relje na Međunarodnom filmskom festivalu u Karlovim Varima

-Upućeno je pismo svim članovima Društva s informacijama o predsjedništvu, sekcijama i članarini, uz poziv na aktivnost.

DO SADA PROVEDENE AKTIVNOSTI

Predsjedništvo se odazvalo pozivu dr Igora Furdika, generalnog konzula CSFR u Zagrebu, na koktel u rezidenciji Generalnog konzulata dana 18.03.1992.g., kojem su uz predstavnike Vlade RH prisustvovali i predstavnici Saveza Čeha i Slovaka RH, te Hrvatsko-Slovačkog društva iz Osijeka, a to je bila prigoda za zblizavanje, razmjenu misli i dogovor o budućoj suradnji.

Društvo je bilo suorganizator dviju kulturnih priredbi:

-Filmske projekcije 30.03.1992.g. u Kulturno-informativnom centru Zagreb, Preradovićeve 5. Uz odobrenje projekcije tvrtke LUNA iz Zagreba, a u nazočnosti autora, gledali smo film "Staro židovsko groblje u Pragu" i nekoliko spotova o Zagrebu u ratu, apsolutista Prške akademije Tomislava Zaje.

-Izložbe likovnih umjetnosti Osijeka, otvorene u Pragu 01.04.1992.g. u suradnji sa Savezom pisaca.

Uspostavljeni su kontakti s:

-Hrvatskim kulturnim savezom u Slovačkoj

-Uredom RH u Pragu

-Društvom slične orijentacije poput našega Společnost přátel Jihošlovana iz Praga

IZ RADA SEKCIJA

Na temelju odredbi Statuta i Programskih osnova rada, odlukom Predsjedništva Društva ustanovljeno je osam sekcija i utvrđeni su njihovi voditelji:

Sekcija za kulturu, znanstvene aktivnosti i studijska pitanja, te umjetnost i literaturu (voditelj prof. Predrag Jirsak)

Sekcija za društvena pitanja i tijek ove (voditelj prof. Miroslav Jilek)

Sekcija za poticanje suradnje malih europskih naroda (voditelj prof. Zlatko Stahuljak)

Sekcija za veze i razmjenu informacija i iskustava o gospodarskim pitanjima, proizvodnji, trgovini, razmjeni roba, kooperaciji i privatizaciji (voditelj dr. Zvonimir Kotarac)

Sekcija za zdravstvo, socijalnu i humanitarnu skrb (voditelj dr. Zorislav Bobuš)

Sekcija za mlade i studente (voditelj Tomislav Filipan)

Sekcija za sportske aktivnosti (voditelj ing. Zdenko Prochazka)

Sekcija za informiranje i suradnju s medijima javnog priopćavanja (voditelj Božidar Grubišić)

Sekcija za informiranje i suradnju s medijima javnog priopćavanja održala je sastanak 21.04.1992.g., na kojem je prihvaćen okvir za djelovanje sekcije:

interno informiranje članstva o aktivnostima i akcijama putem povremenog glasila Društva

obavješćivanje javnosti o djelovanju Društva putem medija javnog priopćavanja u Zagrebu, a eventualno i u drugim mjestima Hrvatske

ostvarivanje veza s medijima javnog priopćavanja u ČSFR te angažiranje autora novinarskih napisa, tonskih i video snimaka kao i drugih pogodnih oblika informiranja o današnjoj Hrvatske koji bi se plasirali u češko-slovačkim novinama, na radiju i televiziji

kontakt s redakcijama u Hrvatskoj radi plasiranja priloga o aktualnim događanjima u ČSFR

Predložen je i niz konkretnih inicijativa o kojima će se voditi računa u daljnjem radu Sekcije.

OBAVIJESTI

Članovi Društva mogu se sastajati u prostorijama Češke besede, Dolac 1/II, utorkom i petkom od 18-20 sati. Utorkom je nazočan dežurni član Predsjedništva.

Od 15. srpnja do početka rujna prostorije će biti zatvorene, a o eventualnim aktivnostima posebno ćemo vas izvijestiti.

Svoje ideje i prijedloge o djelovanju Društva dostavite Predsjedništvu, kako bismo osigurali Vaše što potpunije sudjelovanje u radu, a za dogovor o susretu može poslužiti i telefonska poruka na telefon Češke besede (iz usluge) 273-520, radnim danom od 17-21 sat.

Molimo sve članove, koji to još nisu učinili, da uplate pristupninu od 100 HRD, te članarinu koja mjesečno iznosi 60 HRD. Računamo na vaše razumijevanje, jer je svaki početak težak, a mi još nismo dovoljno financijski ojačali. Osim toga nemamo niti dovoljno donatora, pa će vaš trud na njihovom iznalaženju biti također dobrodošao.

Izdavač: Društvo Hrvatsko-Češkoga i slovačkoga prijateljstva
Zagreb, Dolac 1/II Sekcija za informiranje
Uredni: Miroslav Jilek i Božidar Grubišić